

Izvanškolski programi CI SDŽ 2020./21.

CI matematike, prirodoslovlja, novih tehnologija i informatike

Izveštaj o evaluaciji programa od strane roditelja polaznika

Izveštaj izradili:

Ivica Zelić, prof.

Ana Majić, prof. psih.

Dragan Šupe, prof.

Zorana Bašić, prof.

Toni Jagnjić, ing. zr. prom.

Anamarija Marelja, mag.psih.

Split, lipanj 2021.

Izvrsnost nije cilj.
Izvrsnost je stav!

Sadržaj

1. Uvod	3
1.1. Svrha i ciljevi evaluacije	4
2. Evaluacija programa CI SDŽ od strane roditelja	6
2.1. Socio-demografske karakteristike obitelji polaznika CI SDŽ	7
3. Zadovoljstvo radom i organizacijom CI SDŽ	8
3.1. Opisni odgovori roditelja- zadovoljstvo	14
3.1.1. U radu s polaznicima CI SDŽ posebno mi se sviđa	14
3.1.2. U radu s polaznicima CI SDŽ ne sviđa mi se	17
3.1.3. Prijedlozi za daljnji rad s polaznicima	20
3.1.4. Zaključno o zadovoljstvu roditelja radom i organizacijom CI SDŽ	24
4. Stavovi roditelja prema aktivnostima CI SDŽ za roditelje	25
4.1. Opisni odgovori roditelja (stavovi)	30
4.1.1. Mislim da bi bilo jako dobro da CI SDŽ za roditelje darovite djece organizira	30
4.1.2. Ukoliko je vaše mišljenje da vam nisu potrebne aktivnosti za roditelje, navedite razlog/e:	32
4.1.3. Slobodni komentar	34
4.1.4. Zaključno o stavovima roditelja polaznika CI SDŽ	37
5. Zaključak	38

1. Uvod

Centar izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije (CI SDŽ) ustanova je namijenjena pružanju podrške cjelovitom razvoju potencijalno darovite djece i mladih na području Splitsko-dalmatinske županije, ali i šire. Djeluje od 2016. godine, a temeljne aktivnosti usmjerene su na rad s djecom i mladima kroz programe specifičnih Centara izvrsnosti te na jačanje kompetencija odgojno-obrazovnih djelatnika za rad s darovitima kroz edukacije i konferencije.

U školskoj godini 2020./21. provedeni su izvanškolski programi CI matematike, CI prirodoslovlja te CI novih tehnologija i informatike kao i programi u matičnim školama u okviru CI poduzetništva i CI baštine. Izvanškolski programi provedeni su tijekom 12 subota, u trajanju po četiri sata, dijelom u prostorima škola partnera, a dijelom u on-line okruženju putem platforme EDUX. Odgojno-obrazovni djelatnici iz naše i susjednih županija imaju priliku besplatno sudjelovati u radionicama i predavanjima u okviru programa „Nastavnik za nastavnika“ u kojem motivirani nastavnici s kolegama dijele znanja, vještine i primjere dobre prakse, a mogu se educirati i na radionicama i predavanjima u sklopu konferencija koje organizira CI SDŽ.

Jedan od ovogodišnjih noviteta su i dvije cjelovite edukacije - *Program usavršavanja odgojno-obrazovnih djelatnika za rad s darovitim učenicima* te *Program usavršavanja za poslove voditelja pripreme i provedbe EU projekata* nastale kao odgovor na potrebe naših kolega koji rade u osnovnim i srednjim školama, pokazuju interes i motivaciju za rad s darovitim učenicima i za provođenje projekata u svojim školama, a kao glavno ograničenje navode nedostatak znanja i vještina. Okupili smoiskusne stručnjake te osmislili cjelovite programe koji uključuju teoretski i praktični dio i omogućuju primjenu znanja i vještina tijekom i odmah po završetku edukacije.

Od 2020. godine krenuli smo i s programom potpore roditeljima darovite djece i mladih te organiziramo radionice za roditelje naših polaznika. Kako je obiteljsko okruženje jedan od bitnih čimbenika u cjelovitom razvoju darovitog djeteta, jedan od ciljeva Centra je i pružanje potpore roditeljima i skrbnicima naših polaznika. Ideja je razvoj znanja i vještina roditelja kako bi mogli pružati potporu cjelovitom razvoju svoje (potencijalno darovite) djece.

Više informacija o programima i aktivnostima CI SDŽ potražite na: našim službenim stranicama www.ci-sdz.hr te na Facebooku (<https://www.facebook.com/cisdz.hr>), Instagramu (https://www.instagram.com/centar_izvrsnosti_sdz/) YouTube-u (<https://www.youtube.com/channel/UCNllcpaomfZlipYgeiaT7Gg>) ili nas kontaktirajte putem info@ci-sdz.hr

1.1. Svrha i ciljevi evaluacije

Prikupljanjem podataka od polaznika i mentora CI SDŽ već petu godinu za redom provodi postupak vrednovanja programa CI SDŽ. Od prošle školske godine uveli smo i evaluaciju roditelja naših polaznika, čime je evaluacija sada cjelovitija i uključuje sve dionike. Povratna informacija svih uključenih u aktivnosti CI SDŽ služi nam kako bismo kontinuirano unaprjeđivali organizaciju, programe i rad CI SDŽ, te kako bismo pratili učinak uvedenih promjena u odnosu na prethodne godine.

Temeljem evaluacija svih uključenih u rad CI SDŽ u prethodnim godinama prijavili smo se za dobivanje ISO certifikata. Svrha uvođenja sustava upravljanja kvalitetom (ISO 9001) je učinkovito upravljanje procesima te neprekidno poboljšavanje učinkovitosti sustava, u skladu sa zahtjevima norme ISO 9001:2015. U travnju 2021. godine CI SDŽ dobio je ISO certifikat (HR21/2855) čime je zaokružen naš sustav upravljanja kvalitetom.

Roditeljima naših polaznika upisanih poslali smo poveznicu na evaluacijski upitnik kojim smo željeli prikupiti podatke o njihovom zadovoljstvu radom Centra, kao i o njihovim stavovima, očekivanjima i potrebama vezanim uz razvoj potencijala njihovog djeteta, a u kojima im CI SDŽ na bilo koji način može pružiti podršku. Cilj ovog istraživanja je bio utvrditi zadovoljstvo, stavove i potrebe roditelja polaznika CI SDŽ, kao i prikupiti njihove prijedloge za unaprjeđenje rada Centra. Svrha ovog izvještaja je detaljan prikaz analize i interpretacije prikupljenih podataka, zajedno sa prijedlogom mjera i aktivnosti koje bi se implementirale u rad CI SDŽ počevši sa idućom školskom godinom.

Novitet u ovogodišnjim programima bilo je vrednovanje polaznika od strane mentora, nakon svakog održanog predavanja. Temeljem broja dolazaka na nastavu, vrednovanja mentora te izvršavanja ostalih obveza, izrađeni su kriteriji za direktan nastavak programa. U

programe CI SDŽ u idućoj školskoj godini, temeljem ovih kriterija programe će direktno nastaviti pohađati 60% ovogodišnjih polaznika, dok će preostalih 40% biti upisano temeljem testiranja. S obzirom na ovu novost, dio komentara u evaluaciji odnosi se upravo na novi način vrednovanja.

2. Evaluacija programa CI SDŽ od strane roditelja

Ovogodišnju evaluaciju popunili su roditelji polaznika CI SDŽ upisanih u šk. god. 2020./2021. Od ukupnog broja polaznika (394) upitnik je popunilo 149 roditelja (38%). Prikupljanje podataka odvijalo se putem on-line Google forme. U uputi je naglašeno da su upitnici anonimni, te da je svrha prikupljanja podataka unaprjeđenje rada CI SDŽ. S obzirom da dio roditelja naših polaznika nije dostavio e-mail adresu, a da dio procjenjuje da je sudjelovanje u radu CI SDŽ aktivnost njihovog djeteta u koju oni ne trebaju biti uključeni, odaziv roditelja je u skladu s našim očekivanjima.

Upitnik su **najčešće popunjavale majke**, što se vidi i u tablici:

Tablica 1. Prikaz postotka popunjavanja upitnika s obzirom na ulogu roditelja:

rb	ispunio/la	postotak
1.	majka	84%
2.	otac	12%
3.	oboje	3%
4.	skrbnik	1%

Najviše upitnika (u odnosu na ukupni broj polaznika pojedinog programa) popunili su roditelji polaznika CI novih tehnologija (48%), dok su roditelji polaznika ostalih CI popunili između 30-40% upitnika. U ukupnom uzorku, najviše je odgovora roditelja polaznika CI matematike (55%), s obzirom da je najveći broj polaznika CI SDŽ upravo u programu CI matematike (205 polaznika).

Tablica 2. Prikaz broja popunjenih upitnika s obzirom na program CI i ukupni broj polaznika

CI	Ukupni br. polaznika	Broj i postotak ispunjenih upitnika	
CI matematike	205	82	40%
CI informatike	53	16	30%
CI novih tehnologija	46	22	48%
CI prirodoslovlja	90	29	32%

2.1. Socio-demografske karakteristike obitelji polaznika CI SDŽ

Što se tiče **socio-demografskih karakteristika obitelji polaznika CI SDŽ**, u upitniku su bili traženi sljedeći podaci: broj djece u obitelji, mjesto boravka, obiteljska situacija te stručna sprema oba roditelja/skrbnika. Važno je napomenuti da se ovi podaci odnose samo na roditelje/skrbnike polaznika CI SDŽ koji su dali podatke, a ne o cjelokupnom uzorku roditelja/skrbnika CI SDŽ. Prikupljeni podaci pokazuju sljedeće:

- **Broj djece**

U obiteljima polaznika CI SDŽ roditelji imaju prosječno 2,1 dijete. 24% polaznika su jedino dijete u obitelji, 49% polaznika imaju po brata ili sestru, 23% polaznika je u obitelji sa troje djece, 3% sa četvero, a 1% sa sedam djece.

- **Mjesto boravka**

Najviše polaznika CI SDŽ živi u Splitu, 63%. U većim mjestima ih je oko 22% (15 Kaštela, 5 Solin, 4 Sinj i Podstrana, 3 Omiš), dok ostali polaznici (15%) dolaze iz manjih mjesta i sa otoka.

- **Obiteljska situacija**

Zanimljiv je podatak da 84% polaznika CI SDŽ živi s roditeljima koji su u braku, 3% s oba roditelja koji nisu u braku, 1% živi sa skrbnicima. Nadalje, 9% polaznika živi samo s majkom, a roditelji su razvedeni, 3% također s majkom, a drugi roditelj je preminuo.

- **Stručna sprema roditelja/skrbnik**

Tablica 3. Stručna sprema roditelja polaznika CI SDŽ

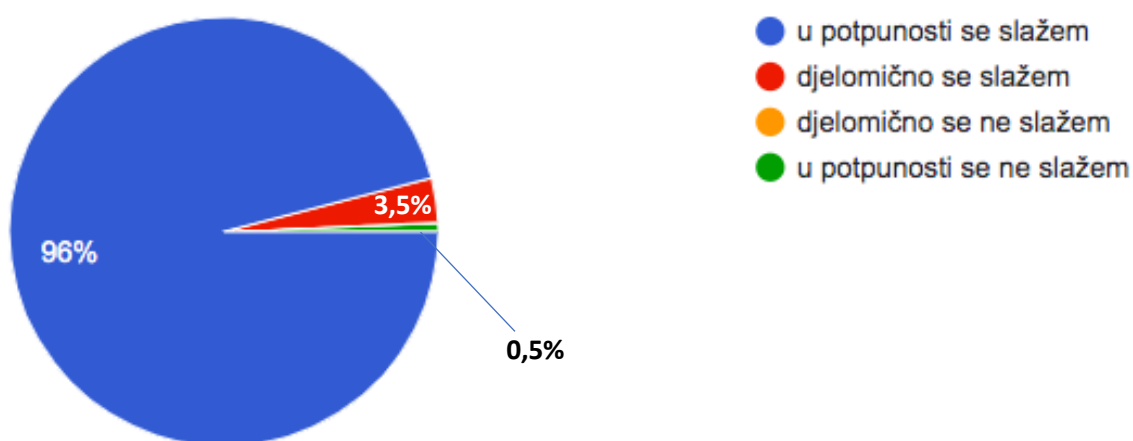
Stručna sprema	majka/skrbnica	otac/skrbnik
osnovna škola	0%	1%
srednja škola	31%	41%
VŠS/prvostupnik	9%	16%
VSS/magistar struke	52%	34%
magisterij/doktorat	8%	8%

U 50% parova majka i otac imaju istu razinu obrazovanja. Ukupno gledano, majke imaju nešto višu razinu obrazovanja od očeva- više majki ima VSS u odnosu na očeve, koji nešto više od majki imaju VŠS, SS ili OŠ.

3. Zadovoljstvo radom i organizacijom CI SDŽ

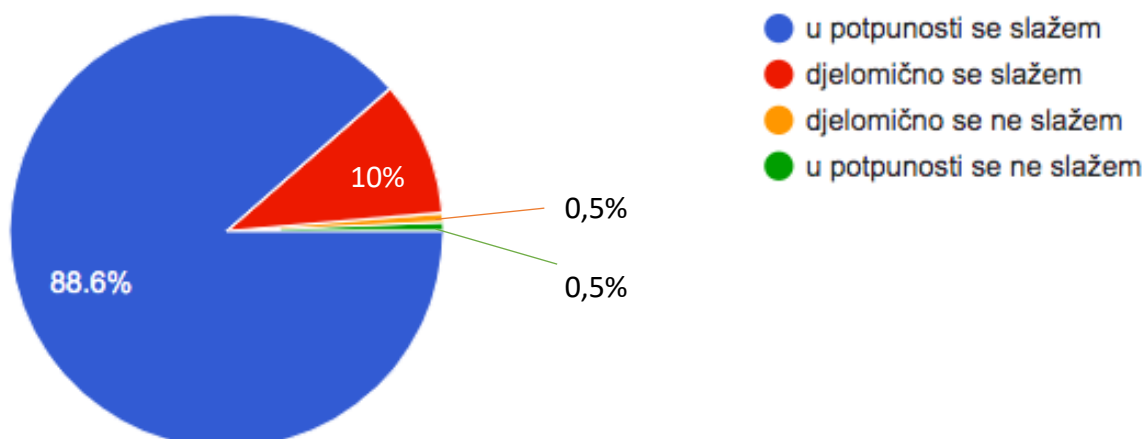
Zadovoljstvo roditelja polaznika radom i organizacijom CI SDŽ procjenjivano je upitnikom od 12 tvrdnji. Roditelji su za svaku tvrdnju trebali procijeniti u kojoj mjeri se slažu s navedenim (od 1- u potpunosti se ne slažem do 4- u potpunosti se slažem). Nakon upitnika mogli su izraziti svoje mišljenje u komentarima, odnosno opisnim odgovorom na tri otvorena pitanja (1. U radu s polaznicima CI SDŽ sviđa mi se... 2. U radu s polaznicima CI SŽ ne sviđa mi se... 3. Prijedlozi za unaprjeđenje rada CI SDŽ).

Svaka tvrdnja u upitniku analizirana je posebno na način da je izračunat postotak pojedinog odgovora:

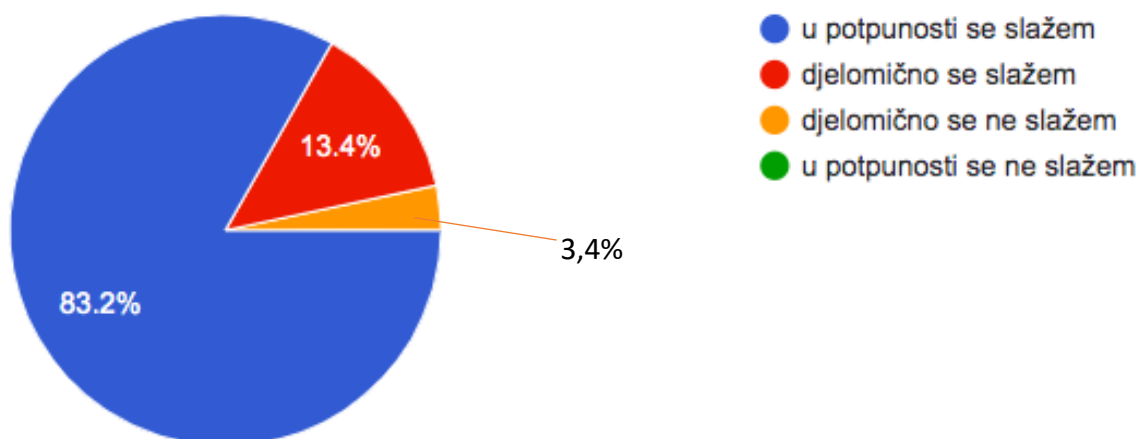
Slika 1. Prikaz odgovora na tvrdnju „Jako sam zadovoljan/na što moje dijete pohađa program CI SDŽ.“

Gotovo svi roditelji polaznika CI SDŽ koji su popunili upitnik u potpunosti se slažu sa tvrdnjom da su zadovoljni što im dijete pohađa CI SDŽ (96%), 3,5% ih se djelomično slažu s tvrdnjom, a samo jedan roditelj (0,5%) se djelomično ne slaže sa navedenom tvrdnjom.

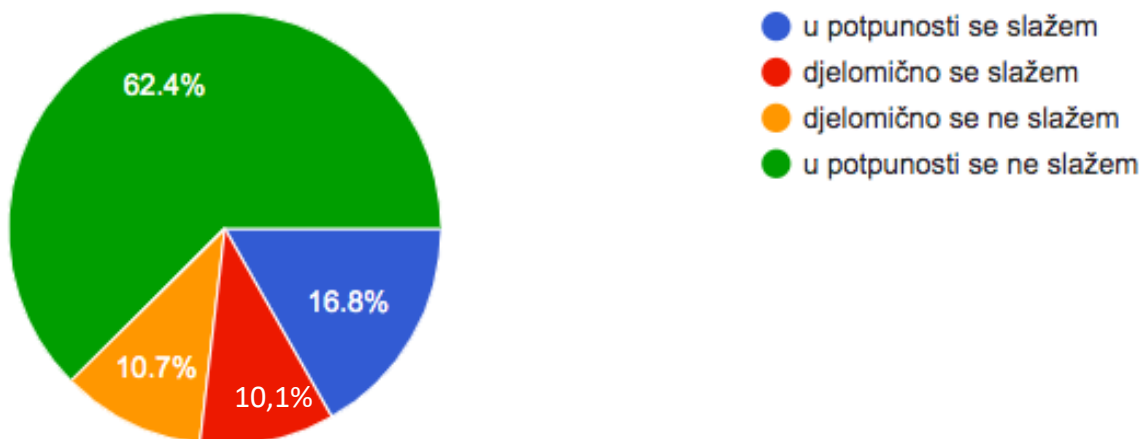
Slika 2. Prikaz odgovora na tvrdnju „Organizacija testiranja za upis u programe CI SDŽ bila je jako dobra.“

Gotovo svi roditelji polaznika CI SDŽ koji su popunili upitnik slažu se s tvrdnjom da je organizacija testiranja za upis u programe CI SDŽ bila jako dobra (87% u potpunosti, a 10% djelomično); samo se mali dio roditelja ne slaže (po jedan roditelj se djelomično ne slaže i u potpunosti ne slaže s tvrdnjom).

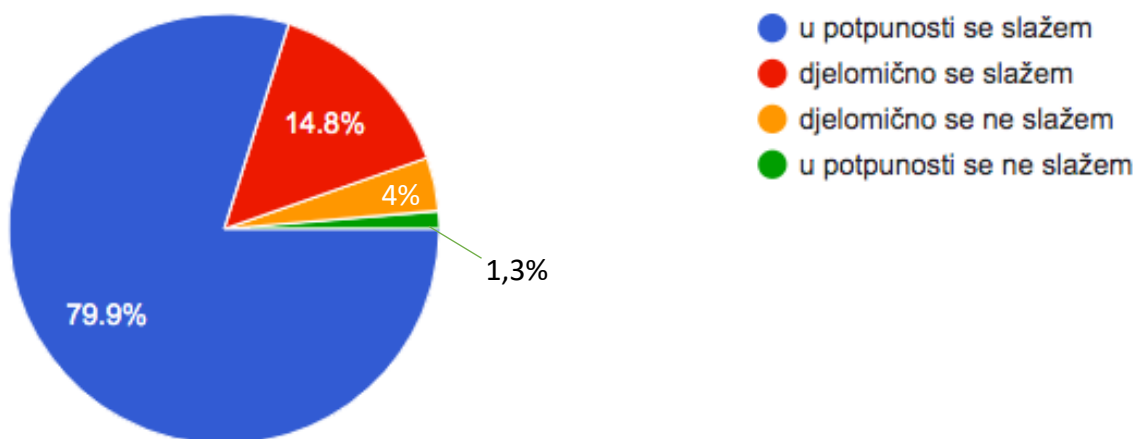
Slika 3. Prikaz odgovora na tvrdnju „Odgovara mi to što se program CI SDŽ odvija subotom.“

Velika većina roditelja u potpunosti se slaže sa tvrdnjom da im odgovara nastava subotom (83%), a jedan dio se djelomično slaže (13%). Malen je postotak roditelja kojima ovakva organizacija ne odgovara, svega 5 roditelja od 149 (3% djelomično se ne slažu s tvrdnjom).

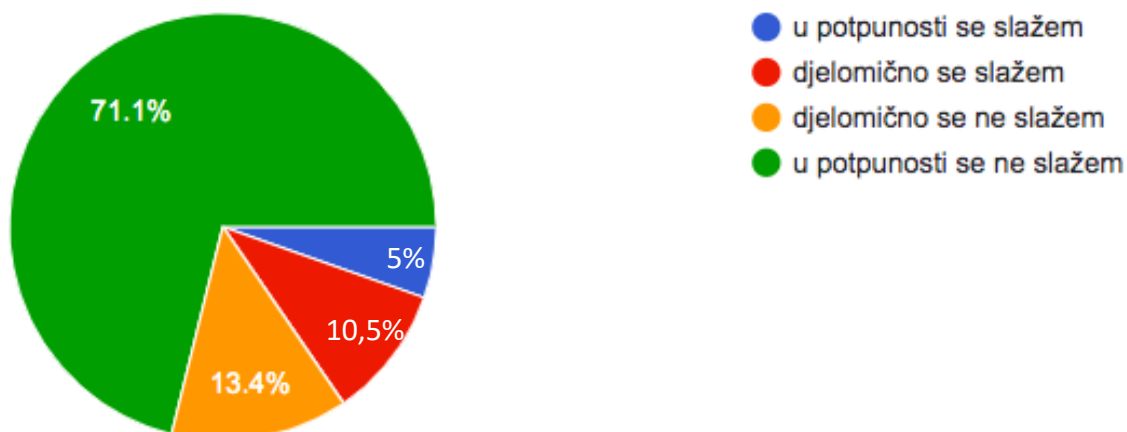
Slika 4. Prikaz odgovora na tvrdnju „Dostupnost informacija o radu i programima CI SDŽ je loša.“

Roditelji se većinom ne slažu sa tvrdnjom da je dostupnost informacija o radu i programima CI SDŽ loša (62% ih se u potpunosti ne slaže s tvrdnjom, a 11% djelomično). Dio roditelja ipak se slaže s tvrdnjom- 10% djelomično i 17% u potpunosti.

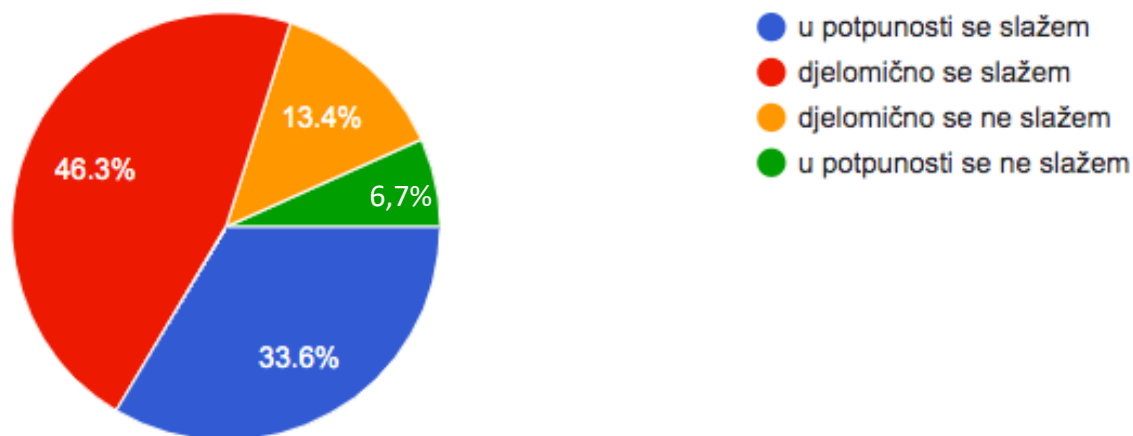
Slika 5. Prikaz odgovora na tvrdnju „Organizacija rada u CI SDŽ je jako dobra“

Većina roditelja slaže se s tvrdnjom da je organizacija rada u CI SDŽ jako dobra- 80% u potpunosti i 15% djelomično; samo 8 roditelja se djelomično (4%) i u potpunosti (1%) ne slaže s tvrdnjom.

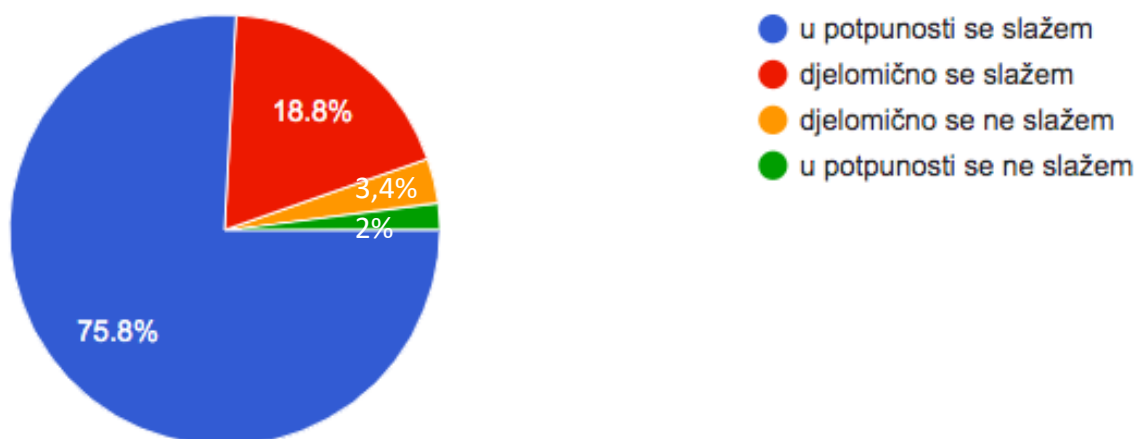
Slika 6. Prikaz odgovora na tvrdnju „Trajanje nastave (4 sata) je previše za moje dijete.“

Većina roditelja ne slaže se s tvrdnjom da je 4 sata nastave previše (71% u potpunosti i 13% djelomično). Manji dio roditelja procjenjuje da je trajanje nastave predugo- 11% ih se djelomično i 5% u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom.

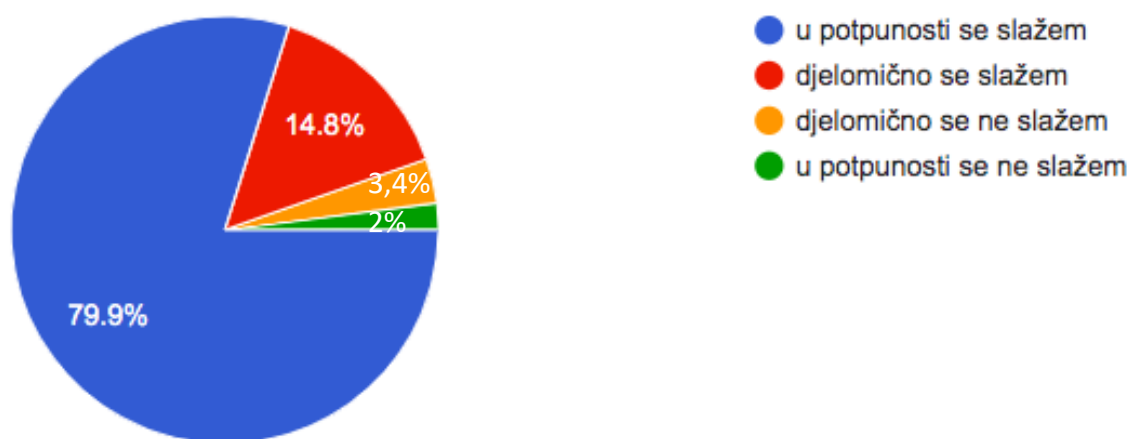
Slika 7. Prikaz odgovora na tvrdnju „Redovito pratim stranice CI SDŽ (<https://ci-sdz.hr>, facebook.com/cisdz.hr).“

Odgovori roditelja upućuju na redovito praćenje stranica CI SDŽ, odnosno isto u potpunosti vrijedi za 34%, a djelomično za čak 46%. S time se uglavnom ne slaže 13% roditelja, a u potpunosti 7%.

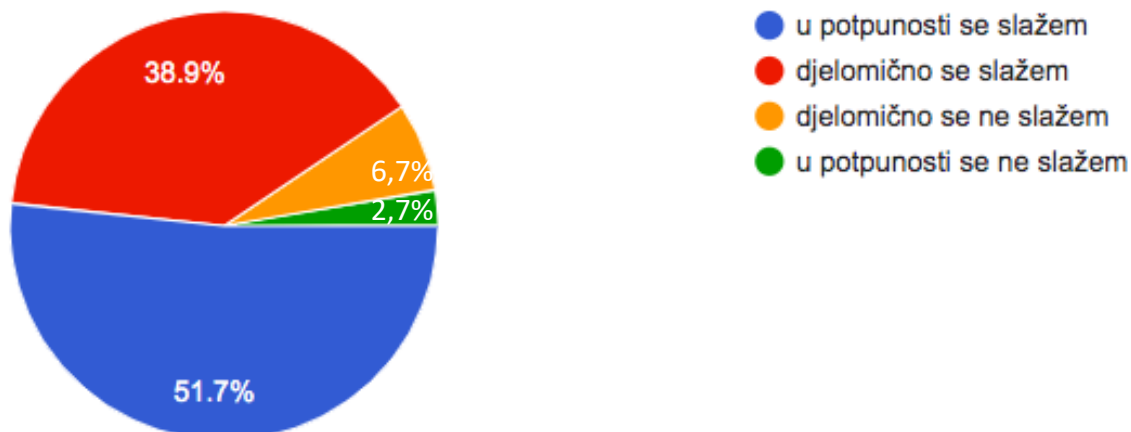
Slika 8. Prikaz odgovora na tvrdnju „Trajanje programa je dovoljno za jednu školsku godinu.“

Velika većina roditelja slaže se sa tvrdnjom da je trajanje programa dovoljno za jednu školsku godinu (76% u potpunosti i 19% djelomično), dok se manji dio roditelja djelomično (3%) i u potpunosti (2%) ne slaže s tvrdnjom.

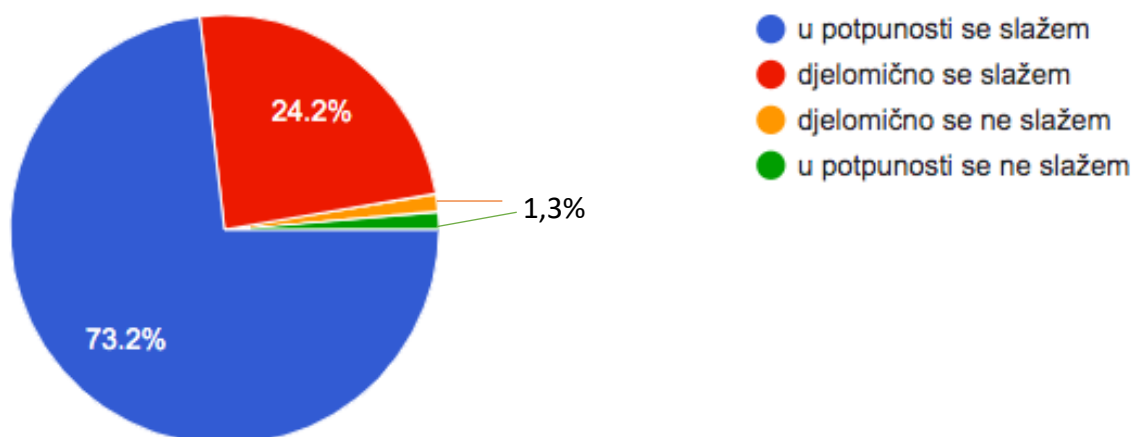
Slika 9. Prikaz odgovora na tvrdnju „Ukoliko bi CI SDŽ organizirao ljetni/zimski kamp u trajanju od više dana, dopustio/la bih mom djetetu da sudjeluje.“

Roditelji se uglavnom slažu s tvrdnjom da bi djeci dopustili sudjelovanje u ljetnom/zimskom kampu u organizaciji CI SDŽ (80% u potpunosti i 15% djelomično), dok manji broj roditelja to ne bi dopustio, njih 8 (3% se djelomično ne slaže i 2% u potpunosti).

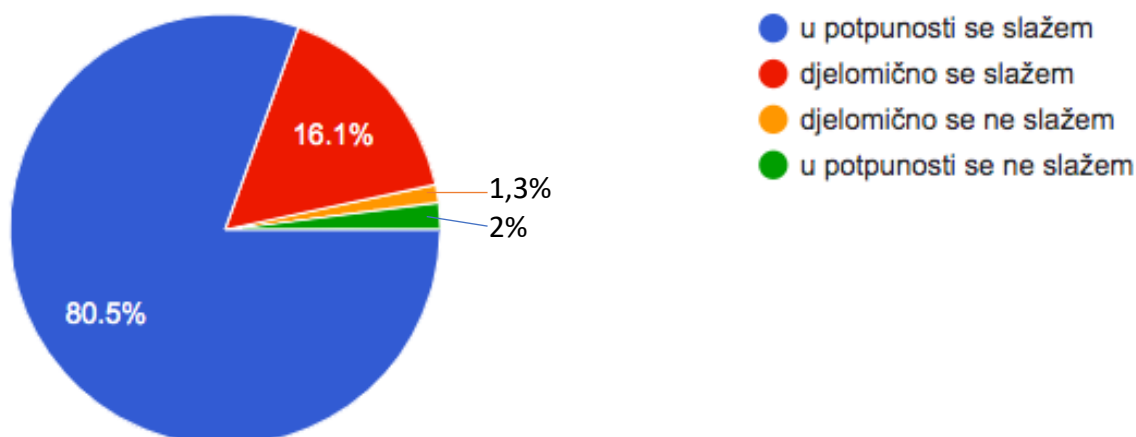
Slika 10. Prikaz odgovora na tvrdnju „Želio/la bih da ima više aktivnosti za djecu u CI SDŽ.“

Većina roditelja slaže se s tvrdnjom da bi željeli da ima više aktivnosti za djecu u CI SDŽ (52% u potpunosti i 39% djelomično). Manji broj roditelja ne slaže se s navedenom tvrdnjom (7% djelomično i 3% u potpunosti).

Slika 11. Prikaz odgovora na tvrdnju „Jako sam zadovoljan/na mentorima CI SDŽ.“

Roditelji procjenjuju da su jako zadovoljni mentorima CI SDŽ- 73% u potpunosti, a 24% se djelomično slažu sa tvrdnjom. Po 1,5% roditelja se djelomično i u potpunosti ne slažu s navedenim.

Slika 12. Prikaz odgovora na tvrdnju „Moje dijete je jako zadovoljno što pohađa program CI SDŽ.“

Velika većina u potpunosti se slaže s tvrdnjom da im je dijete jako zadovoljno što pohađa program CI SDŽ (81%), a ostali se s tvrdnjom slažu djelomično (16%). Svega 1% roditelja se djelomično ne slaže s navedenim, a 2% u potpunosti.

3.1. Opisni odgovori roditelja- zadovoljstvo

3.1.1. U radu s polaznicima CI SDŽ posebno mi se sviđa...

Na ovo otvoreno pitanje bilo je najviše odgovora, njih 78. Odgovori se po svom sadržaju grupiraju u četiri tematske cjeline, iako neki odgovori sami po sebi spadaju u više kategorija:

1. Organizacija i način rada

Roditelji pohvaljuju način rada u CI SDŽ s organizacijske strane (trajanje, dostupnost materijala, marende, prijevoz, vrste zadataka, učenje kroz igru, laboratoriji, praktična nastava, istraživački rad, oprema, pokloni, općenito organizacija rada). **Primjeri komentara:**

- *Dobra organizacija, prilika koja je pružena djeci.*
- *Rad sa djecom, stvaranje dobrih navika, učenje novog.*
- *Proširivanje postojećih matematičkih znanja na zabavan način*
- *Organizacija rada, odnos mentora prema djeci, dostupnost mentora i na kraju rezultat. Djeca dobiju dodatna znanja koja im olakšavaju redovitu nastavu.*
- *Predavanja i praktični rad*

- *Raznolikost sadržaja i pristupa radu.*
- *Kreativnost programa*
- *Empirijski pristup*
- *Što dobivaju opširnije znanje na području matematike te su dodatno pripremljeni za natjecanja.*
- *Organizacija, povratne informacije.*
- *Individualni pristup u malim grupama, zanimljivi i poticajni nastavni sadržaji, potpora u nastavi na daljinu te odlična organizacija i briga administrativnih djelatnika o pravovremenom informiranju polaznika i roditelja*
- *Posvećenost mentora, rad u manjim grupama, iznimno dobra organizacija u smislu informiranja i djece i roditelja, prijevoz....*
- *Jasne obavijesti i podsjetnik o terminima održavanja nastave*
- *Priprema djeteta za natjecanja iz Matematike, problemski zadatci, organizacija prijevoza I marende, pokloni s logom CI SDŽ, općenito cijela ideja I organizacija.*

2. Mentori

U komentarima, roditelji ističu entuzijizam i rad mentora; raznolikost, kvalitetu, poštivost, predanost i stručnost mentora, koji sve lijepo objasne polaznicima i izvrsno surađuju s njima. Posebno se ističe pristup mentora djeci- potiču ih na logičko zaključivanje, kreativnost, potiču im interes i motivaciju te im pomažu. **Primjeri komentara:**

- *Neposredan pristup mentora*
- *Pristup koji tjera dijete da samoinicijativno želi pohađati Centar.*
- *Način rada, izlaganje i prezentacija, praktičan rad*
- *Nastava je raznovrsna, učitelji se mjenjaju pa djeca imaju priliku upoznati različite načine rada*
- *Fleksibilnost, suradnički pristup*
- *Mentori su susretljivi i dobro objasne.*
- *Dostupno više informacija u stručnom djelu nastave*
- *Igre s matematičkim zadacima*
- *Poticanje svih učenika na sudjelovanje u radu.*

3. Zadovoljstvo polaznika

Roditeljima se u CI SDŽ posebno sviđa to što su im djeca zadovoljna pohađanjem programa- ističu da iz komentara i reakcija djece vide da su veseli, sretni i zadovoljni nakon nastave. Pohvaljuju i to što im se djeca imaju priliku družiti se sa drugom djecom sličnih sposobnosti. **Primjeri komentara:**

- *Druženje i učenje*
- *Raznolikost sadržaja koji se obrađuju, praktičan rad - izvođenje pokusa, "životnost" sadržaja koji se obrađuju, odmak od klasičnog podučavanja...djeca nemaju osjećaj da su u školi...*

- *Napredno učenje/priprema te druženje djece istih interesa*
- *Kad dodje kući zadovoljan (a najčešće dođe osim kad je mentor neadekvatan za privući i održati im interes za konkretnu temu).*
- *Komunikacija i zabava*
- *Zadovoljstvo mog djeteta jer je naučilo nešto novo!*
- *Što dolazi kući sretan.*
- *Nisam upoznata sa svim aktivnostima, al vidim da je moje dijete zadovoljno!*
- *Otvoraju im se nepoznati novi vidici*

4. Rad s darovitima

Unutar ove teme ističu se komentari roditelja kako im je drago da se netko konačno bavi darovitom djecom i mladima, omogućujući im nastavu i način rada drugačiji nego u redovnoj nastavi. **Primjeri komentara:**

- *Jako smo zadovoljni da postoji program za djecu koja žele više naučiti od onoga što dobiju u osnovnom obrazovanju. Nadamo se da će se CI u budućnosti još više razvijati.*
- *Inicijativa da se djeci koja mogu više omogući stjecanje novih znanja i vještina u poticajnom okruženju. Djeca sličnih interesa i sposobnosti, kakvih je obično jedno ili dvoje u svakom razredu osnovne škole okupljaju se na jednom mjestu i omogućena im je interakcija sa vršnjacima.*

- *Sama mogućnost rada u takvom okruženju, profesionalnost i zauzetost mentora, mogućnost primjene naučenog kasnije u životu i širenja vidika. Mom su se sinu posebno svidjeli i promotivni materijali koje je dobio na početku programa to ga je dodatno motiviralo za sudjelovanje.*
- *Sve pohvale za organizaciju, plan i program. Djeca koja žele nešto više napokon su na pravom mjestu, a pristup prema polaznicima koji je rezultirao osjećajem pripadnosti i važnosti je neprocjenjiv.*
- *Ideja godine, način rada, fleksibilnost, komunikacija s mentorima, zadovoljstvo djeteta.*
- *Dijete kreativno provodi svoje vrijeme, uči nove i zanimljive stvari.*
- *Razvijanje samostalnosti kod djece i poticanje novih pristupa učenju i rješavanju problema i zadataka*
- *Što se omogućilo nadarenoj djeci omogućilo da imaju neke vanškolske aktivnosti, interesantan pristup.*

3.1.2. U radu s polaznicima CI SDŽ ne sviđa mi se...

Ukupno 64 roditelja unijelo je komentar na ovom pitanju, pri čemu je dio komentara (24) roditelja taj da nemaju komentara i da im se sviđa način rada i zadovoljstvo njihove djece na kraju dana. Ostali komentari odnose se uglavnom na izostanak povratne informacije o radu i napretku djece. Također, neki su komentari kontradiktorni, a odnose se uglavnom na trajanje nastave i mentore. Način vrednovanja i stjecanja prava na upis sljedeće godine su također nezaobilazna tena. Osim toga posebno se ističe on-line nastava, na koju je bilo više primjedbi, iako su roditelji svjesni da je to bio jedini način izvođenja nastave u danom trenutku. **Primjeri komentara:**

1. O mentorima i nastavi:

- *Predugo traje i previše je slično školi, samo suhoparna predavanja.*
- *Manjka povezanosti profesora s djecom*
- *Što neki profesori nisu davali djeci mogućnost upita na neka njihova pitanja, već bi djeca samo trebala mučati i slušati. Sve ostalo 🙄*
- *Podrazumijevanje da se nešto u školi učilo i nejednako uključivanje učenika u rad.*

- *Dijete nije ove godine redovito pohađalo pa nema pravo izravnog upisa iduće godine. On i kolegica iz razreda kažu kako neka predavanja budu jako korisna, a neka druga nezanimljiva.*
- *Kada nema komunikacije s djecom - klasično izlaganje bez interakcije*
- *Prve dvije godine dijete je išlo na CIM i to mu je bilo suhoparno rješavanje zadataka, nedinamično, kao nastava u školi...ne znam, možda je i na CIM-u u međuvremenu napravljen pomak, al' ove zadnje dvije godine na CIP-u su mu otkriće - ustaje bez problema i odlazi svaki put "s guštom" na CIP baš zato što je svaki put drugačiji.*
- *Kada mentor nema afinitet i talent za rad s učenicima.*
- *Premalo se davalo mogućnosti za razvoj individualne kreativnosti.*
- *Prema riječima djeteta, program im je prelagan što im je ponekad teško slušati, dosadno im je pogotovo ako se predavanje sastoji samo od teorije bez praktičnog rada*
- *Ponekad je monotono*
- *Nezadovoljstvo mog djeteta jer su (prema njenom mišljenju) polaznici vrlo malo uključeni u konkretni zadatak (rad u laboratoriju) tj.sve se svodi na predavanja "ex cathedra". Također mislim da je program CI SDŽ odabran prema interesima (užoj struci) mentora i da se ne vodi računa o predznanju i interesima polaznika.*
- *Neke teme koje nisu prikladne za dob polaznika.*

2. Online nastava:

- *Edux platforma*
- *Potreba za održavanjem online nastave (iako znam da je bila nužna)*
- *On line nastava, s kojom smo povremeno imali problema. Ovisno o platformi koja se koristila, imali smo problema s priključivanjem. Jednako tako i sa materijalima i zadacima koje je trebalo ispuniti i poslati.*

3. Komentari na organizaciju:

- *Manji organizacijski propusti.*
- *Udaljenost do mjesta izvođenja*

- *Eliminacija polaznika na kraju šk.godine*
- *Nastava vikendom*
- *Znam da je najjednostavnije, ali bi mi više odgovarao neki drugi dan osim subote.*
- *Ponekad je bilo teško doći do informacije koji sustav se koristi za online način rada.*
- *Prekratko traje*
- *Ne sviđa mi se kad ste prisiljeni nastavu organizirati online jer smatram da program nije prilagođen takvom obliku nastave (i drago mi je da nije :) jer bi to uključivalo onu maloprije spomenutu teoriju za koju smatram da je imaju i previše u redovitoj nastavi.*
- *Djeca ni roditelji nisu upoznata sa modelom vrednovanja, loša transparentnost poslovanja*
- *Samo to što nisu bili redovito uživo zbog covida..*
- *Nema nešto konkretno. Svo nezadovoljstvo proizlazi iz situacije s pandemijom. U terminima kada su bile radionice licem u lice, a mom sinu je određena samoizolacija ili je imao temperaturu zbog koje nije bio prisutan (iako je ranijih godina s takvom temperaturom sve normalno obavljao po preporuci liječnika) materijal koji je bio planiran nije bio postavljen odmah ujutro, a on je baš to vrijeme odvojio za rad...pa kako se to dogodilo nekoliko puta došlo je do malog zasićenja rada i čekanja pred računalom. A onda je bilo online svima baš kad je on mogao ići...pa je to stvorilo malo nezadovoljstvo.*
- *Nedostaje povratna informacija rada u Centru*

Posebno se ističe jedan komentar:

Smatramo da je rad korektan i zadovoljavajući kao i testiranje za upis. Ali nismo zadovoljni završnim načinom odabira direktnog upisa u sljedeću godinu. Smatramo da djeca nisu imala jednaku priliku. Određeni mentori ipak pogoduju djeci svojih poznanika što su većina djeca i potvrdila. Smatramo da je trebao biti ispit na kraju koji bi sve pokazao tko zapravo treba ići dalje ili ne. Ovako je to dosta subjektivno kad znamo da djeca ponekad neće imati priliku istaknuti se što ne znači da ne znaju možda čak i bolje od pojedinaca koji su agresivniji u nastupu. Isto tako određena djeca nisu dobili čak ni zahvalnicu, što nije slučaj sa našim

djetetom, ali to ne mijenja činjenicu da smatramo da to sigurno nije pravedno ni motivirajuće za tu djecu koja su isto tako odvojila svoje vrijeme za CI. Zaista se nadam da ćete u budućnosti voditi računa o takvim potezima prvenstveno zbog naše djece koja još uvijek nisu dovoljno zrela da shvate da u životu ponekad ipak trud, zalaganje i znanje nije nagrađeno. Ipak ovakvim programima moramo slati poruku djeci da se na svakog od njih isto gleda i vrednuje njihov rad i trud. Jako teško nam je bilo objasniti djetetu zašto nije dobio direktan upis kad je svaki put uredno dolazio na satove, na vrijeme slao domaću zadaću kada je to bilo zadano i bio aktivan na satu. Kojem su čak i većina djeca koje nije prethodno poznao rekli da je zaslužio proći više od pojedinaca. Unatoč tomu nadamo se da neće dozvoliti ni sebi ni nitkome drugom da ga to spriječi u daljnjem učenju i osobnom napretku.

3.1.3. Prijedlozi za daljnji rad s polaznicima...

Odgovore je dalo 65 roditelja, od kojih (15) nije imalo prijedloga, ili su imali pohvale („Pohvala mentorima u programu Arduino“, „Samo tako dalje, i roditelji i djeca oduševljeni“, „Samo nastavite tako, djeca vole praktičnu nastavu i neposredan pristup“, „Dosadašnji rad ocjenjujem odličnim te ne bih ništa mijenjala u budućnosti. Podržavam i predlažem realizaciju ideje o ljetnom kampu ili ljetnim radionicama (možda po uzoru na LITZ)“ i slično). Ostali komentari su komentari dosta šaroliki, ali moguće ih je donekle sumirati u nekoliko kategorija:

1. Način rada s polaznicima

Roditelji predlažu program za vrijeme praznika, ljetni/zimski kamp, nastavu izvan učionice, učenje kroz igru, praktičnu nastavu, mentorski rad, grupni rad, individualni rad psihologa s djetetom, kvizove, natjecanja, profesionalno usmjeravanje, obogaćivanje nastave da bude kreativnija, izazovnija, povezanija sa stvarnim životom i sl. Također, predlažu teme budu dostupne na izbor, a ne zadane. Primjeri komentara:

- *Više interakcije i individualnog rad*
- *više domaćeg rada*
- *Ljetni kamp uopće nije loša ideja.*
- *Možda bi bilo dobro popričati s djecom, što bi njih dodatno veselilo i motiviralo.*

- *Klasična predavanja zamijeniti kreativnim, eksperimentalnim pristupom, motivirati i ponuditi izazov bez nametanja obaveze, djeca preuzimaju obavezu i odgovornost zato što to žele.*
- *Organiziranje radionica*
- *Malo detaljnije objašnjavanje i sporije održavanje sata (npr. dodatna pojašnjenja i duže diskutiranje).*
- *Izrada grupnog projekta*
- *Sudionike bi trebalo možda ohrabriti da se kroz neki zajednički rad ili projekat malo bolje upoznaju i tako ostvaruju bolje rezultate. Možda je toga i bilo ali ja nisam upućen.*
- *Proširiti i ne ponavljati teme, osobito za polaznike koji više godina pohađaju CI.*
- *Što više uključiti polaznike u laboratorijski rad i rješavanje konkretnih problema, birati teme koje su im zanimljive. Pronaći mentore koji će obratiti pažnju na predznanje polaznika i biti u stanju na jednostavan i zanimljiv način približiti im odabrane teme.*
- *Paziti da svi razumiju prethodno obrađeno.*
- *Barem 30 minuta stručnog individualnog rada s djetetom godišnje*
- *Trebali bi dobivati domaću zadaću odnosno zadatke u kojima bi morali sami promišljati kako doći do rješenja ili izvedbe. Treba im davati raznolikije zadatke, te koristiti modernije programe i aplikacije. Također je polaznicima koji su prvi puta pohađali ove godine trebalo više objasniti jer su pohađali zajedno s nastavljacima kojima je sve bilo jednostavnije.*
- *Više rada u parovima i kroz igru, malo opušteniji rad.*
- *Kao i do sada uz možda neki odlazak u prirodu ili posjete u neke zavode, institute koji se bave temama na koje su se djeca prijavila...*

2. Pripreme za natjecanja

Iako se u svim programima i materijalima CI SDŽ ističe da koncept rada nije zamišljen kao priprema za natjecanja, dio roditelja polaznika CI matematike predlaže obrađivanje više zadataka koji se pojavljuju na natjecanjima.

3. Uključenost roditelja

Ovi komentari odnose se na povratnu informaciju o napretku djeteta, koja se spominje na više mjesta u ovom upitniku. Primjeri komentara:

- *Roditelji bi trebali imati nekakvi oblik komunikacije s mentorima u svrhu povratne informacije (kako dijete prati program, pravilo ga usmjeravati....).*
- *Mailom ili osobno dati roditelju povratnu informaciju o radu i uključenosti djeteta u Centru, ukoliko se vodi bilješka o svakom učeniku.*
- *Bilo bi dobro dobiti nekakvu povratnu informaciju o napretku i radu djeteta tijekom samog trajanja nastavne godine, od strane mentora.*

4. Online nastava

Komentari ove skupine odnose se uglavnom na pojednostavljivanje postojeće ili uvođenje nove platforme na kojoj se odvija on-line nastava, ako uopće bude potrebe za njom, što roditelji ne bi željeli. Isti oblik nastave priželjkuju jedino u slučaju nemogućnosti fizičkog dolaska. Primjeri komentara:

- *Jednostavnija platforma za online pristup, npr. MS teams.*
- *Ako će se nastava i u skorijoj budućnosti odvijati s udaljenosti, ne bi bili loše i djecu i Nastavnike, a i nas roditelje informatički uputiti kako se nositi s kompjuterskim izazovima, da ne bi pojedinačno zivkali, i probleme pokušavali riješiti preko telefona, kao do sada. Što se samog programa tiče, zamjerki nemam, nije moje stručno područje i u potpunost imam povjerenje u vašu stručnost. Hvala!*
- *Mogućnost on-line pristupa kad je onemogućen dolazak i snimanje predavanja te mogućnost pregleda predavanja naknadno.*

5. Organizacija rada u centru

U ovoj skupini komentari su usmjereni na detaljnije određivanje kriterija vrednovanja kako polaznika u programu, tako i mentora koji programe provode. Također, roditelji navode neke primjere dobre prakse koje bi željeli vidjeti više, a neki priželjkuju i programe za one "srednjih" sposobnosti. Primjeri komentara:

- *Nastavite ovim putem i dajte svake godine šansu novim mentorima jer je to dobro i za djecu i za učitelje i nastavnike. Ima puno krasnih nastavnika koji stalno rade na poboljšanju svojih kompetencija, imaju inovativan pristup podučavanju, koriste suvremene tehnologije i uspijevaju motivirati i najnezainteresiranije učenike. Moje dijete ima sreću da je njegova profesorica iz prirode/kemije/biologije upravo takva...vjerujem da baš njoj dugujemo njegovu zaljubljenost u kemiju :-)* Sigurno ima još nastavnika poput nje i šteta je da i polaznici CI ne dobiju šansu raditi s takvim mentorima, a šteta je i da takvi nastavnici ne dobiju iskustvo rada u CI koje bi, sigurno, sutra dodatno pridonijelo njihovom još boljem radu u redovnoj nastavi.

- *Na dječji način!! Približiti, poticati i naglašavati izvrsnost...ali ne samo rezultatsku (tko je imao kakav rezultat na natjecanju?)...nego više „procesnu“ (trajnu) izvrsnost... dolazak do izvrsnosti je put koji traje i pun je prepreka, izazovaznači, djecu bi trebalo motivirati (lako za reći 😊) da prepreke nisu „problem“ nego samo jedan dio puta i rješavanje istih je sastavni dio toga....cilj bi trebao biti, da imaju vizije, i razne način kako da dođu do realizacije istih (puno više brainstorminga a puno manje provjera i zamaranja sa nekih suhoparnim podacima). Mislim da se današnje školstvo bazira na podacima, ispitivanjima i ocjenama (kao i prije 30 godina)....a Centar izvrsnosti bi trebao biti sve suprotno...*

- *Uvesti dodatne bodove za polaznike Centra izvrsnosti potrebne pri upisu.*
- *Provjera kvalitete mentora.*
- *Bilo bi dobro da više djece (i 'srednjih' sposobnosti) ima mogućnost sudjelovanja u ovakvim ili sličnim programima*
- *Možda još više programa kao što je inovativno rješenje godine ili FRC kroz koje bi se djeca imala mogućnost razvijati u timovima i s mentorima.*
- *Češće aktivnosti ako je moguće.*
- *Omogućiti dodatne izborne aktivnosti za one koji žele. Omogućiti učenicima manje rada, manje sati boravka u školi s njima dosadnim predmetima i sadržajima, od kojih su neki nepotrebni, jer se već sada profiliraju u smjeru budućih zanimanja.*

- *Na početku programa iznijeti model vrednovanja, i djecu upozoriti da se objave vrednuju, a ne na kraju i onda ih izbacit zbog propuštenog domaćeg ... djecu koja su cijelu godinu prisustvovali nastavi i radovala se radu, osim toga mislim da taj model nije isti za svu djecu kao i one koji nisu prisustvovali nastavi*
- *Mogućnost dopuštanja da se moje dijete uključi u organizirani prijevoz pošto ne vozim, a otac mu tada radi.*
- *Sin ide već tri god, bilo bi dobro da je početna skupina nastavila dalje skupa, stekla bi se vrijedna prijateljstva. Kad krenu tako rano, neka CI odredi program, a ne da svake godine sami biraju pa su uvijek nove skupine.*

3.1.4. Zaključno o zadovoljstvu roditelja radom i organizacijom CI SDŽ

Iz prikupljenih odgovora i komentara roditelja polaznika CI SDŽ, može se zaključiti da je većina roditelja naših polaznika koji su ispunili upitnik zadovoljna radom i organizacijom CI SDŽ, a njihovi prijedlozi za unaprjeđenje rada slični su prijedlozima samih polaznika i njihovih mentora (prema evaluacijama polaznika i mentora), ili odražavaju individualne razlike djece i roditelja (manje/više aktivnosti, manje/više opterećenja polaznika, manje/više domaćih zadaća i slično).

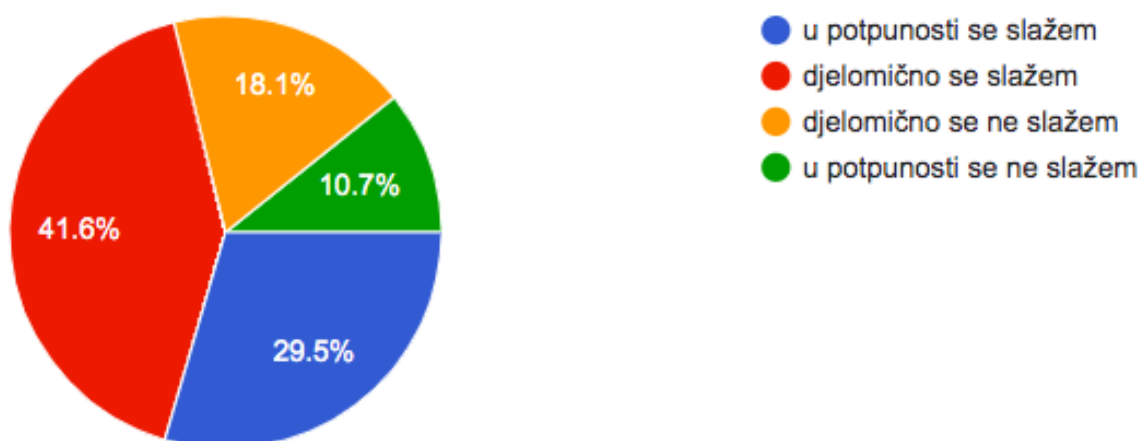
Roditelji u visokim postotcima procjenjuju svoje i zadovoljstvo svoje djece pohađanjem CI SDŽ, zadovoljni su mentorima kao i organizacijskim dijelom rada (trajanje programa i nastave, testiranje za upis i sl.), a velik broj njih misli da bi trebalo biti još više aktivnosti u CI SDŽ za polaznike.

Od svih (343) komentara roditelja gotovo 50% su pohvale, a ostali su uglavnom prijedlozi za unaprjeđenje. Iznimno mali broj komentara roditelja mogao bi se interpretirati kao negativna kritika. Važno je naglasiti da dio negativnih kritika roditelja proizlazi iz neinformiranosti, odnosno dio njihovih prijedloga odnosi se na ono što se u programima CI SDŽ već provodi. Roditelji su ove godine malo iznenađeni kriterijima za direktni nastavak programa, iako je polaznicima na prvom susretu detaljno objašnjen način vrednovanja i nastavka programa.

4. Stavovi roditelja prema aktivnostima CI SDŽ za roditelje

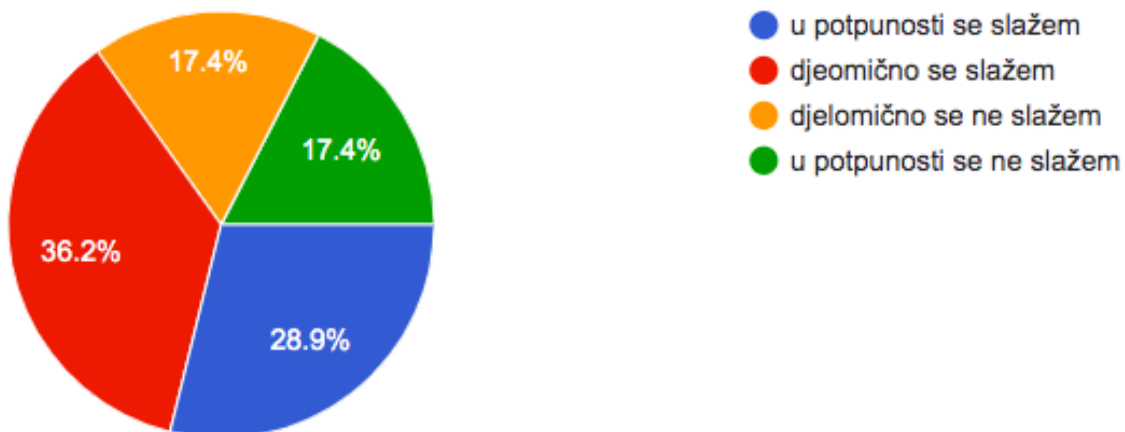
Stavovi roditelja prema aktivnostima CI SDŽ usmjerenim na roditelje procjenjivani su upitnikom od 9 tvrdnji. Roditelji su za svaku tvrdnju trebali procijeniti u kojoj mjeri se slažu s navedenim (od 1- u potpunosti se ne slažem do 4- u potpunosti se slažem). Nakon upitnika mogli su izraziti svoje mišljenje u komentarima, odnosno opisnim odgovorom na tri otvorena pitanja (1. Mislim da bi bilo jako dobro da CI SDŽ za roditelje darovite djece organizira...2. Ukoliko je vaše mišljenje da vam nisu potrebne aktivnosti za roditelje, navedite razlog/e... 3. Ukoliko imate bilo kakav prijedlog, kritiku, dopunu i/ili komentar na cjelokupni upitnik i/ili rad CI SDŽ, a nije sadržano u ranijem dijelu, molimo vas, unesite ih (ga) ovdje.)

Svaka tvrdnja iz upitnika analizirana je posebno na način da je izračunat postotak pojedinog odgovora.

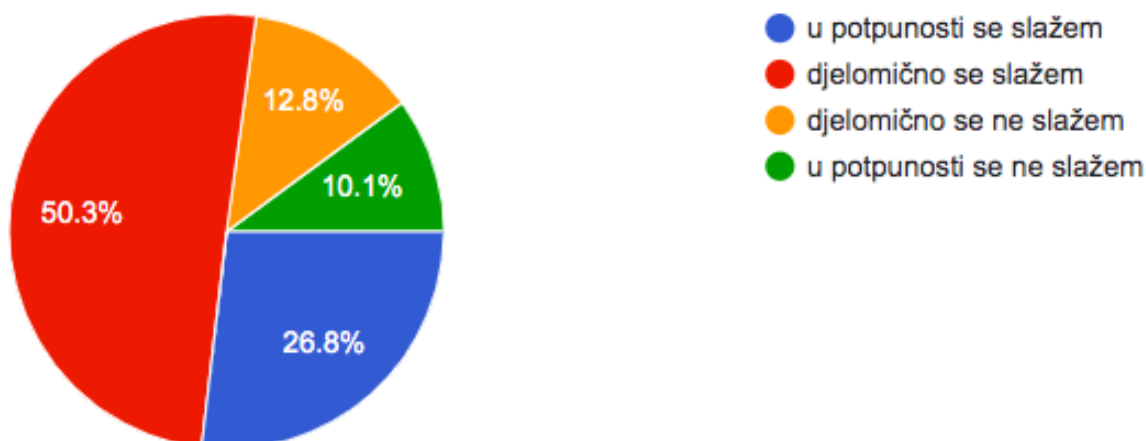
Slika 13. Prikaz odgovora na tvrdnju „Mislim da bi CI SDŽ trebao imati aktivnosti usmjerene i na roditelje potencijalno darovite djece i mladih.“

Više od pola roditelja se slaže da bi CI SDŽ trebao imati aktivnosti usmjerene na roditelje (29% u potpunosti i 42% djelomično) dok se druga polovina ne slaže s navedenim (11% u potpunosti i 18% djelomično).

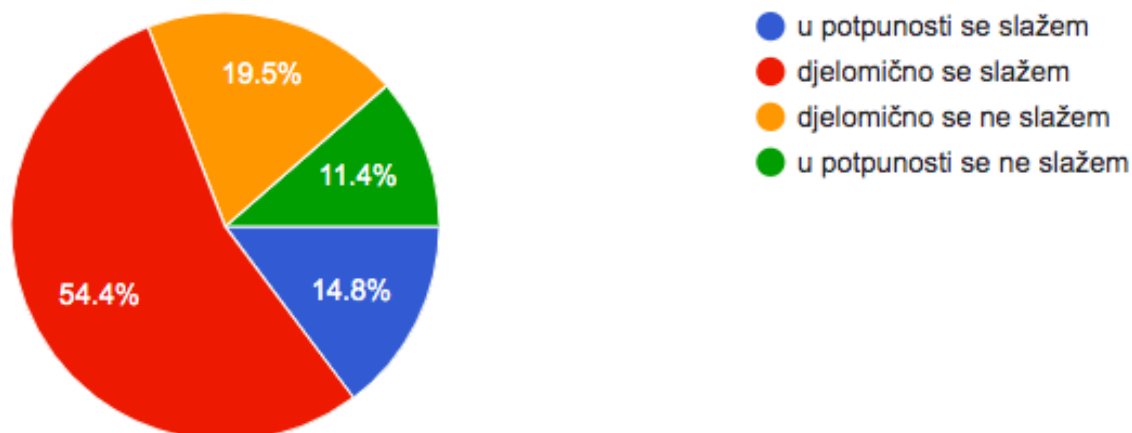
Slika 14. Prikaz odgovora na tvrdnju „Zainteresiran/na sam za sudjelovanje u sljedećem ciklusu radionica namjenjenih roditeljima polaznika Centra.“

Slično kao i kod prethodne tvrdnje, više od pola roditelja slaže se sa tvrdnjom kojom iskazuju interes za sljedeći ciklus radionica (29% u potpunosti i 36% djelomično), a otprilike trećina se uglavnom ili u potpunosti ne slaže s tvrdnjom.

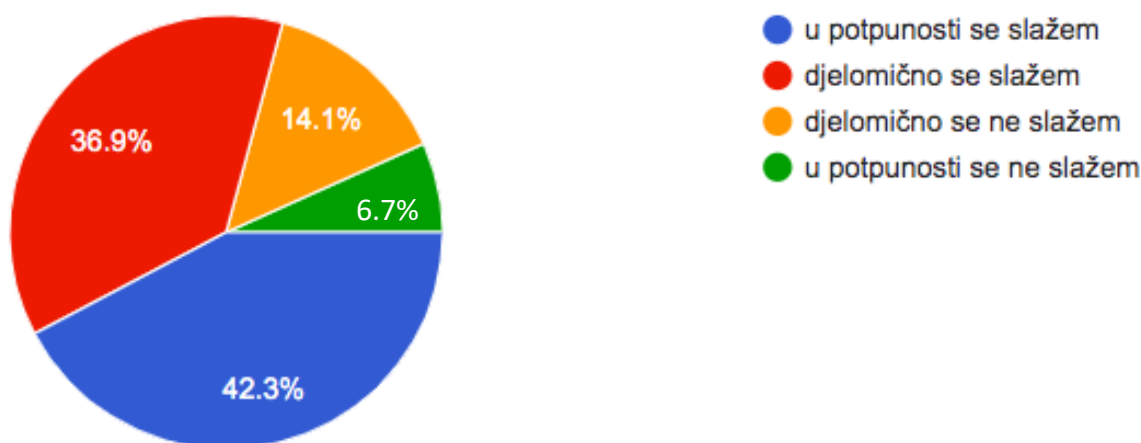
Slika 15. Prikaz odgovora na tvrdnju „Ponekad je jako teško i zahtjevno biti roditelj potencijalno darovitog djeteta“

Oko polovine roditelja se slaže djelomično, a 27% u potpunosti s tvrdnjom da im je ponekad teško i zahtjevno biti roditelj potencijalno darovitog djeteta. Ostatak se uglavnom ne slaže 13%, a 10% u potpunosti.

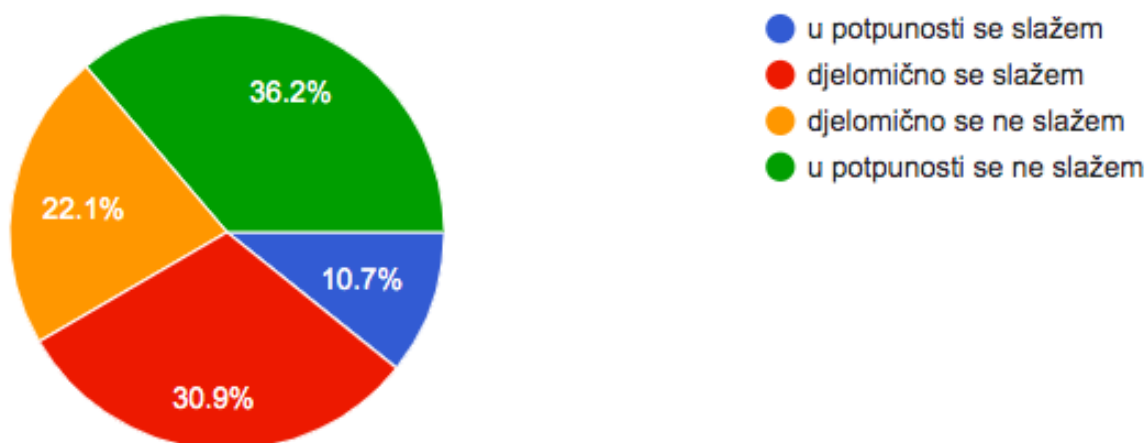
Slika 16. Prikaz odgovora na tvrdnju „Nemam dovoljno informacija o posebnostima razvoja darovitog djeteta.“

Oko 70% roditelja procjenjuje da nema dovoljno informacija o posebnostima razvoja darovitog djeteta (15% ih se u potpunosti, a 55% djelomično slažu s tom tvrdnjom), dok se oko 30% roditelja ne slaže s navedenom tvrdnjom (11% u potpunosti i 19% djelomično).

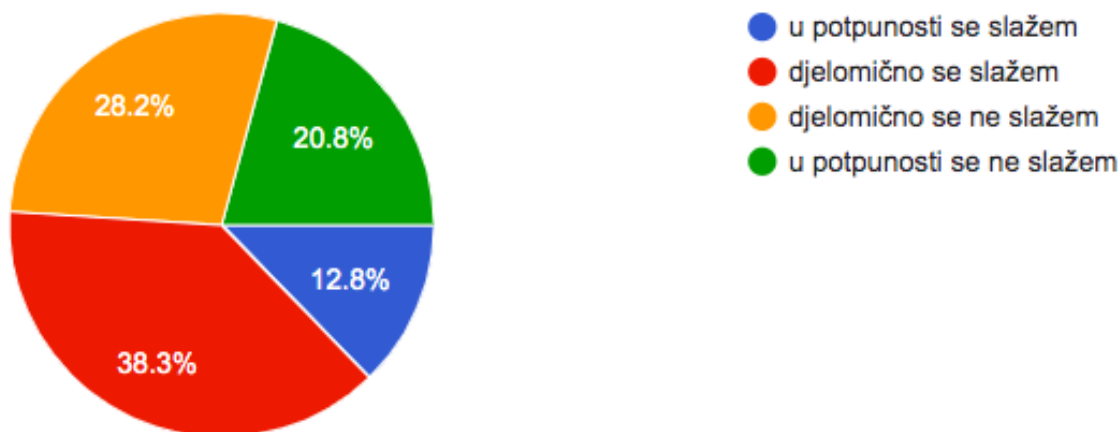
Slika 17. Prikaz odgovora na tvrdnju „Ponekad bi mi dobro došao savjet o tome što da radim sa svojim djetetom, vezano za njegovu darovitost.“

Većina roditelja slaže se s tvrdnjom da bi im ponekad dobro došao savjet o tome što raditi sa svojim darovitim djetetom (42% u potpunosti i 37% djelomično), dok se manji dio roditelja ne slaže s navedenim (7% u potpunosti i 14% djelomično).

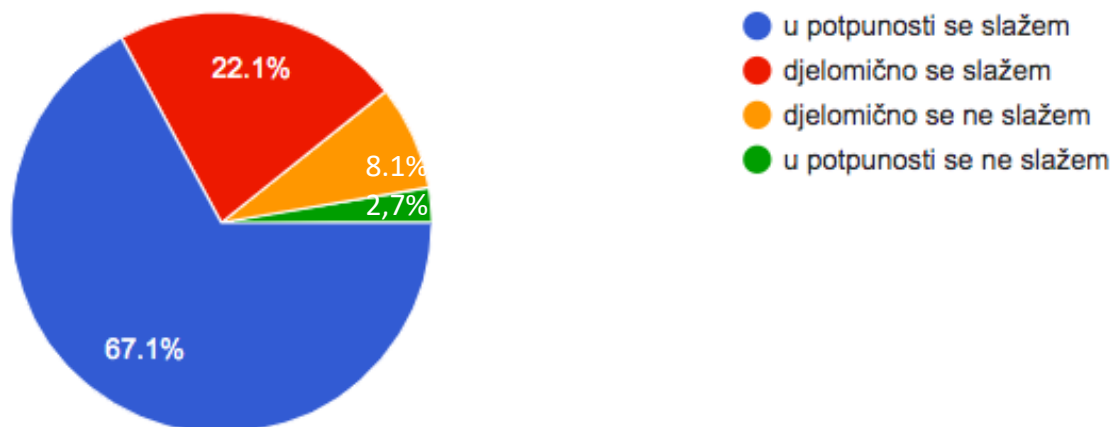
Slika 18. Prikaz odgovora na tvrdnju „Zahtjevi razvoja moga djeteta, vezano za njegovu darovitost (aktivnosti izvan škole, oprema, materijali), prelaze moje financijske mogućnosti.“

Iako se skoro 60% roditelja ne slaže s navedenom tvrdnjom (36% u potpunosti i 22% djelomično), u ovom slučaju postotak od 11% odgovora u potpunosti i 31% djelomično se slažem nije zanemariv. To znači da oko 40% roditelja procjenjuje da im zahtjevi djeteta vezani uz njegovu darovitost barem djelomično prelaze njihove financijske mogućnosti.

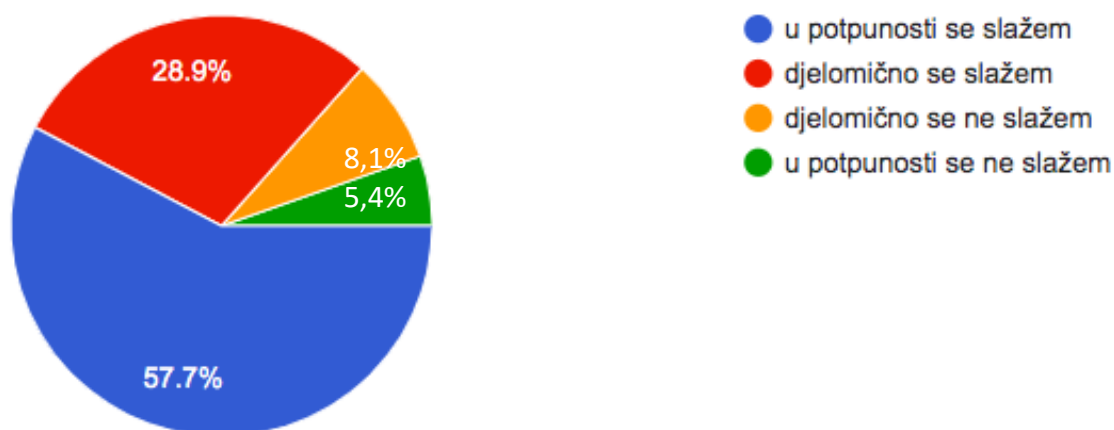
Slika 19. Prikaz odgovora na tvrdnju „Osim programa koje pohađa moje dijete, nisu mi potrebne nikakve dodatne aktivnosti od CI SDŽ.“

Roditelji polaznika CI SDŽ podijeljeni su oko procjena trebaju li im aktivnosti CI SDŽ usmjerene roditeljima ili ne. Malo manje od polovice roditelja ne slaže se s tvrdnjom da im nisu potrebne aktivnosti usmjerene roditeljima (21% u potpunosti i 28% djelomično), dok malo više od polovice roditelja izražava potpuno (13%) ili djelomično (38%) slaganje s tom tvrdnjom.

Slika 20. Prikaz odgovora na tvrdnju „Redovni školski sustav ne pruža dovoljnu podršku darovitim pojedincima.“

Velika većina roditelja polaznika CI SDŽ procjenjuje da redovni školski sustav ne pruža dovoljnu podršku darovitim pojedincima, pri čemu se 67% njih u potpunosti slaže s tom tvrdnjom, a 22% djelomično. Oko 11% roditelja se ne slaže s tvrdnjom djelomično (8%) i u potpunosti (3%).

Slika 21. Prikaz odgovora na tvrdnju „Redovni školski sustav ne pruža dovoljnu podršku roditeljima darovite djece.“

Slične procjene dobivene su i za tvrdnju da redovni školski sustav ne pruža dovoljnu podršku ni roditeljima darovite djece, s čime se 58% roditelja složilo u potpunosti, a 29% djelomično. S tvrdnjom se u potpunosti ne slaže 5% roditelja, a 8% djelomično.

4.1. Opisni odgovori roditelja (stavovi)

Od potencijalnih aktivnosti usmjerenih prema roditeljima, roditelji najčešće navode da bi voljeli da CI SDŽ organizira radionice i/ili predavanja na temu motivacije darovitih, profesionalnog usmjeravanja, savjetovanja i ostvarenja potencijala njihove djece. Dio roditelja nije zainteresiran za aktivnosti usmjerene prema roditeljima u organizaciji CI SDŽ, najčešće zato jer nemaju vremena ili jer procjenjuju da im takve aktivnosti nisu potrebne.

4.1.1. Mislim da bi bilo jako dobro da CI SDŽ za roditelje darovite djece organizira...

Na ovo otvoreno pitanje roditelji su dali ukupno 60 komentara. Tek dvoje roditelja smatra da dodatne aktivnosti nisu potrebne, a troje njih je bilo bez prijedloga. Prijedlozi aktivnosti za roditelje grupiraju se u nekoliko tema:

1. Radionice, edukacije, predavanja i savjetovanje

Roditelji koji procjenjuju da CI SDŽ i za njih treba organizirati aktivnosti, u najvećoj mjeri predlažu radionice (poput onih „Male mudrosti za velika postignuća“), ove godine se nešto više ističe potreba za savjetovalištem, kao i edukacije. Roditelji priželjkuju predavanja na temu profesionalnog usmjeravanja, ophođenja s nastavnicima u školama, razvijanje socijalne inteligencije, izazova i savjeta u odgoju darovite djece i slično... Primjeri komentara:

- *Neko dobro savjetovanje kroz prezentaciju i govor o tome kako naša djeca doživljavaju svijet oko sebe kako bi ih i mi bolje shvatili i mogli im pristupiti i pomoći.*
- *Predavanje kako postupati s nastavnicima u osnovnoj školi kojima je, ne svima, bitno da dijete šuti i bude mirno.*
- *Radionice/predavanja na temu Prilagođavanje ponašanjima svojstvenima darovitima; Kako pomoći darovitoj djeci da bolje razviju socijalnu inteligenciju; Izazovi i savjeti u odgoju darovite djece*
- *Radionice na temu kako se nositi sa darovitošću*
- *Radionice i/ili predavanja za prekobrojne roditelje od ove školske godine*
- *Radionice poput onih koje su se održavale.*

- *Kao i ove godine bila bi dobro i u buduće organizirati seminare o odgoju potencijalno darovite djece, a na koje sam rado dolazio.*
- *Radionice na temu profesionalnog usmjeravanja*
- *Možda nekakvu radionicu zajedno sa djecom.*
- *Radionice, razgovore, stručan tim ljudi kojima bi se mogli obratiti i pitati ih za savjet...*
- *Stručno savjetovanje/ savjetovalište*
- *Kao stručne osobe (za razliku od nas roditelja) svu energiju trebate usmjeriti na rad s djecom, jer bi oni od toga trebali imati koristi u budućnosti.*
- *Bilo bi dobro imati nekog s kim bi se roditelj mogao posavjetovati jer je pitanja tisuću kad se suočite sa darovitosti svog djeteta. Posebno zato što školski sustav još nije prilagođen takvoj djeci.*

Dva komentara su se posebno istaknula:

- *Modularne radionice koje bi roditelji mogli odabirati principom puzzle (kako im što zatreba): I. prepoznavanje darovitosti kod djece, II. usmjeravanje darovite djece, III. kombinacija darovitosti i teškoća, IV. Vođene grupe podrške (vjerujem da će biti interesantni roditeljima djece mlađe osnovnoškolske dobi), V. Upoznaj me! (radionice u kojoj se roditelji detaljnije upoznaju s područjem u kojem je njihovo dijete darovito) Malo sam se zaigrala, isprike :D*

- *Predavanja na tu temu, ali isključivo ako se radi o predavačima koji se godinama gotovo isključivo bave ovom problematikom, imaju iskustva u radu s takvom djecom i njihovim roditeljima, prošli su dodatnu edukaciju iz ovog područja, možda čak i objavljuju znanstvene radove na ovu temu. Predavanje psihologa ili pedagoga "opće prakse" ne bi bilo dostatno. Svi koji imaju darovitu djecu, uz osobno iskustvo roditeljstva, pretpostavljam već imaju tu osnovnu razinu informacija "kako prepoznati i kako postupati s darovitim djetetom" do koje su sami došli godinama - čitajući, "guglajući", pohađajući radionice i predavanja, gledajući dokumentarce na ovu temu. Dobro bi bilo organizirati i posjet nekoga iz nadležnog ministarstva koji bi nam objasnio kako sustav tretira ovakvu djecu. Uhodana je procedura za djecu kojoj bude odobrena nastava po prilagođenom programu ili individualiziranom pristupu-*

gotovo u svakom razredu ima bar jedan takav učenik. No, kako Ministarstvo tretira i kakav program nudi nadarenima? Svjesni smo nadarene djece oko sebe (iako nemaju službenu "etiketu" darovitog djeteta), ali još nisam srela niti jedno kojem je Ministarstvo ponudilo/omogućilo nekakav poseban program.

2. Druženja i razmjena iskustava

Prijedlozi koji se odnose na razmjenu iskustava roditelja najčešće se odnose na izlete i druženja roditelja polaznika kako bi imali priliku podijeliti dojmove, savjete i iskustva u odgoju darovite djece jedni s drugima. Također predlažu zajedničke aktivnosti djece i roditelja, poput izleta, radionica i sl.

3. Roditeljski sastanci

Roditelji također predlažu neki oblik upoznavanja roditelja s mentorima i programom CI SDŽ, odnosno roditeljske sastanke, najčešće jedan u polugodištu, godini, kako bi ih se informiralo o napretku i potrebama njihovog djeteta. Neki čak predlažu i online sastanke.

Ostali roditelji ističu kako im dodatne aktivnosti nisu potrebne, no smatraju da nemaju dovoljnu povratnu informaciju o radu svog djeteta u Centru, što bi se prema njima trebalo mijenjati.

4.1.2. Ukoliko je vaše mišljenje da vam nisu potrebne aktivnosti za roditelje, navedite razlog/e:

Na ovo pitanje opisni odgovor dalo je 33 roditelja, pri čemu 15 roditelja navode da nemaju vremena ili mogućnosti (otočani) za aktivnosti u CI SDŽ za roditelje (nemaju slobodnog vremena, preopterećeni su poslom i obvezama). Dio roditelja smatra da aktivnosti u CI SDŽ trebaju biti usmjerene samo na polaznike, a ne na roditelje (4 komentara). Neki navode da se roditelji ne bi trebali miješati u taj aspekt jer na taj način otežavaju socijalizaciju vlastitog djeteta, neki su već bili na radionicama u organizaciji CI i smatraju da su naučili što su trebali, a neki da bi fokus trebao biti na roditeljima djece nižih uzrasta. Primjeri navedenih komentara:

- *Roditelji smo četvero djece, od kojih je svako bilo s izvrsnim sposobnostima (dr. medicine, magistra komparativne književnosti u prevoditeljica s ruskog te prvostupnica kemije- inženjerstva materijala) i Vašeg polaznika. Uz to su svi, a neki još i danas aktivno trenirali plivanje, a prvostupnica još i svirala instrument u Glazbenoj školi. Samo puno ljubavi i posvećenosti je naš recept i mislimo, zasada, da to dobro radimo.*
- *Živim na otoku i uz posao i drugo dijete mi je SF doći na bilo kakvu aktivnost u Split. Za takve aktivnosti bi trebala uzeti slobodan dan s tim da mlađe dijete ostane samo doma.*
- *Moje dijete se obrazuje i fokus je na djetetu, a aktivnosti za roditelje smatram nepotrebnima ili bolje rečeno jednim u nizu razloga da netko zgrće novac izmišljajući nepotrebno.*
- *Odradila sam ciklus radionica i saznala sam sve što me zanima. Jedino me još zanima da li će se djeci pri upisu u srednju školu bodovati višegodišnje pohađanja u CI.*
- *Nisam spremna izdvojiti vrijeme za sudjelovanje u aktivnostima za roditelje jer mislim da je korisnije to vrijeme utrošiti sa djecom.*
- *Smatram da je moje dijete kao učenik prvog razreda srednje škole već uspostavio odnos i prema radu i prema obrazovanju i da sam ja kao roditelj učinila sve što sam mogla i znala da bi taj odnos bio pozitivan te da bi aktivnosti za roditelje darovite djece trebale biti usmjerene na roditelje nižih razreda osnovne škole dok su promjene još moguće, a utjecaj roditelja na djecu veći.*
- *Djeca se teže socijaliziraju kad se oko njih stalno vrte roditelji. Ostavite se roditelja pa ćemo imati kvalitetniju djecu.*
- *Bila sam na nekim radionicama za roditelje darovite djece i zaključila sam da moje dijete nema većinu teškoća koje imaju druga darovita djeca.*

4.1.3. Slobodni komentar

Ukoliko imate bilo kakav prijedlog, kritiku, dopunu i/ili komentar na cjelokupni upitnik i/ili rad CI SDŽ, a nije sadržano u ranijem dijelu, molimo vas, unesite ih (ga) ovdje...

U ovom otvorenom pitanju, odgovor je dalo 43 roditelja polaznika, od čega njih 5 nije imalo nikakav komentar niti prijedlog. Velika većina komentara su pohvale, a ostatak su prijedlozi od kojih smo do sada naveli uglavnom sve. Konstruktivni komentari su u smjeru bodovanja polaznja Centra, kriterija za dobivanje priznanja/zahvalnice, izbora mentora, online nastave i usklađivanja predznanja polaznika s programom. Primjeri komentara:

- *Svaka pohvala, vaš trud i briga su prepoznati i od mog sina i mene kao roditelja.*
- *Predivni ste! Hvala! ❤️*
- *Mislim da kampovi, druženja i slično izvan same nastave je dobra ideja, jer se djeca u okruženju vršnjaka koji imaju iste afinitete osjećaju ugodno*
- *Možda sastanak uživo na početku ili kraju školske godine?*
- *Zahvalni smo na mogućnosti sudjelovanja u aktivnostima Centra, nadamo se suradnji i ubuduće. Posebno je važan dio ovog programa to što djeca imaju priliku istražiti svoje mogućnosti i interese bez očekivanja da briljiraju na svakom području.*
- *CIM, samo malo više ležernih interakcija sa djecom, uz pokoju igricu koja će naravno biti vezana uz temu toga dana. Hvala!*
- *Darovito i uporno/vrijedno dijete nije ista stvar. Mislim da jednako treba uključiti prosječnu, ali upornu djecu. S obzirom da sam po većini aspekata bila i darovitija od svog djeteta, smatram da je odlično što imaju opciju za dodatni razvoj, ali ne treba forsirati pojam darovitosti. Naime, kroz ovaj upitnik stekla sam dojam da bi meni i mom djetetu njezina darovitost trebala predstavljati problem, što nije istina.*
- *Moje pohvale za rad i stalne pokušaje da budete još bolji. Bilo bi dobro da stalno uključujete i nove mentore i nove učenike - ovo ne treba biti elitistički CI (i zasad vam polazi za rukom držati se podalje od takve kvalifikacije - bravo!) nego centar znanja dostupan svakom djetetu koje traži više od onoga što može dobiti u školi i za svakog učitelja/nastavnika koji može ponuditi više od prosjeka. Najvažnije je sačuvati motivaciju i kod jednih i kod drugih jer samo to dugoročno nosi rezultate. Molim vas, iskoristite svoju poziciju i dobre rezultate kako biste izravno stalno poticali nadležno*

ministarstvo da se konstantno preispituje i traži nova rješenja te pruža nove mogućnosti svim učenicima - kako onima s problemima u učenju, tako i onima koji mogu i traže više. Nužno je da i Ministarstvo, ne samo organizatori aktivnosti izvan redovne nastave, zauzme stav i sustavno se pobrine za ovu djecu. Još bih voljela pohvaliti to što osiguravate sve potrebno za rad tako da roditelji uistinu nemaju nikakve dodatne troškove za sadržaje koje bi, u nekom drugom scenariju skupu platili. Nije nevažno ni to što svaka majka zna da joj dijete nije ni gladno ni žedno dok marljivo radi i uči subotom :-)) Druženje s vršnjacima sličnih interesa - neprocjenjivo! Suprug i ja smo presretni svaki put kad vidimo da se dijete zadovoljno vratilo doma nakon CIP-a - a to je u 95% slučajeva. Hvala...i samo tako naprijed!

- Molila bih vas da djeca, polaznici CI dobivaju dodatne bodove pri upisu u srednju školu.*
- Moje dijete smatra kako ih neki nastavnici previše precjenjuju (time misle kako nije potrebno posebno komentirati zadatke ili probleme, jer misle da oni to već shvaćaju), te tako nerijetko ne razumije pojedine sadržaje, što joj je žao. Kaže kako zaista često preskoče dijelove u kojima je potrebno dodatno pojašnjenje iz prethodnog razloga. Ostatom programa je zadovoljna i pohvaljujem Vas što odvajate svoje vrijeme za rad s darovitom djecom.*
- Ne znam da li je komentar ili kritika, ali na kraju svega, i mi roditelji i djeca dobili smo mail gdje se govori o daljnjem nastavku sudjelovanja u CI SDŽ. Tu ste bili vrlo precizni (priznanja/pohvalnice). Međutim, moje dijete koje je dobilo "Priznanje" , steklo je dojam da nije ostvarilo direktan upis, pa smo tako ostali u nekoj nedoumici. Ne uspijevam dobiti objašnjenje od svog djeteta zašto je to tako ali sam stekla dojam da nije jedina s tim problemom.*
- Nadam se da neće biti potrebno za iduću godinu, no online nastava je bila tehnički loše organizirana.*
- Zahvaljujem na Vašem entuzijazmu i želji za napredak djece koje im ne može pružiti osnovno školovanje. Bilo bi dobro, ukoliko je moguće, da roditelji imaju uvid u rad djece i njihovim postignućima.*
- Želim pohvaliti čitavu ideju CI jer vidim da je moje dijete oduševljeno radom i programom.*

- *Bilo bi dobro organizirati posjete katedrama/laboratorijima/institucijama koje se bave novim tehnologijama u praksi kako bi djeca dobila nove ideje i inspiraciju te smjernice za daljnje usavršavanje. Možda bi se moglo djecu podijeliti u timove i dati im identične zadatke, pa stvoriti kompetitivnu atmosferu koja bi bila stimulativnija i usporediti rezultate jer bi zasigurno svaki tim došao s nekim drugim rješenjem. Napraviti prezentaciju završnih radova za javnost.*
- *Ukoliko je moguće, bilo bi izvrsno kada bi Centar izvrsnosti mogao uspostaviti /poboljšati suradnju s matičnim školama vezano za pitanje darovitost. Npr. djeca imaju matematiku određene razine svaki dan u školi, a CI gdje je razina koja više odgovara njima je samo dva puta mjesečno. Bio bi pun pogodak kada bi se i nastava u školama mogla dijelom, blago prilagoditi učenicima koji žele znati više. Shvaćam da je to školama vrlo teško postići s obzirom na broj učenika, zadani plan i program.... Ali zato je tu Centar izvrsnosti.*
- *Teško je odgovoriti na pitanja kad je godina bila takva kakva jest. S obzirom da ni vi ni mi ne krojimo društvene okolnosti, moja molba je da ne odustanete bez obzira koliko ovo malo on line malo u živo čini nered u učenju. hvala vam na trudu!*
- *Mogu vam se samo zahvaliti na angažmanu i trudu jer je nažalost obrazovni sustav uvijek usmjeren prema lošim učenicima, a darovita djeca će se ionako "snaći" pa ste vi sa svojim programima zaista pravo osvježanje! Hvala vam!*
- *Djeca su doživjela veliko neizvjesnost i strah, a određeni kasnije i razočarenje kad su na kraju programa bez ikakve prethodne najave informirana da će nekima zahvaliti. Mislim da je to veliki propust ove organizacije, na početku objasniti očekivanja i upozoriti ih na njihove obveze za nastavak pogađanja nastave izvrsnih.*
- *Programi za nadarene su izvan okvira redovitih programa. Predavači bi trebali biti prilagođeni takvoj djeci, a ne prema svima isti. To već imamo u redovnoj školi.*
- *Sudionik sam prve radionice za roditelje darovite djece i želim izraziti svoje veliko zadovoljstvo istom. Podržavam ideju da se treba posvetiti pažnja pitanjima i dilemama s kojima se roditelji susreću (ne samo darovite djece, već općenito djece ovih novih generacija) ili da se barem pruži i organizira prilika za susrete i razmjenu iskustava među roditeljima.*

- *Pohvaljujem ideju rada s nadarenom djecom: zahvaljujući njoj jedino mu matematiku osnovna škola nije ogadila, prema svim ostalim predmetima ima u nekoj mjeri negativan stav. No mislim da silne resurse koje ste dobili na raspolaganju niste u cijelosti iskoristili. On-line nastava je u njegovom slučaju bila potpuni promašaj, jer nije uključivala platforme za direktan kontakt (zoom, teams, skype...).*

4.1.4. Zaključno o stavovima roditelja polaznika CI SDŽ

Odgovori i komentari roditelja polaznika CI SDŽ o aktivnostima za roditelje uglavnom su podijeljeni. Dio roditelja procjenjuje da su aktivnosti za roditelje potrebne i da bi dolazili na njih ukoliko bi bile organizirane, a iz njihovih komentara se mogu izvući izvrsni prijedlozi aktivnosti, kao i brojne pohvale na račun rada CI SDŽ. Dio roditelja se ne slaže s potrebom uvođenja aktivnosti za roditelje i nisu zainteresirani, no to uglavnom objašnjavaju svojom preopterećenošću i nedostatkom vremena.

Ono što je važno je da većina roditelja polaznika procjenjuje da redovni školski sustav ne pruža dovoljnu podršku razvoju darovitih učenika kao ni njihovim roditeljima, te da je njima kao roditeljima darovitih ponekad teško, pri čemu nekim od njih nedostaje znanja, a određenom broju i financijskih sredstava.

5. Zaključak

Povratne informacije roditelja polaznika predstavljaju važan izvor informacija koji je nužan kako bi evaluacija rada CI SDŽ bila cjelokupna, s obzirom da se provodi evaluacija od strane polaznika i njihovih mentora. Iako roditelji polaznika stvaraju dojmove „iz druge ruke“, preko svoje djece, to ne umanjuje njihov značaj. Osim toga, kako bi CI SDŽ mogao planirati aktivnosti usmjerene roditeljima potencijalno darovite djece, kao i u svemu što se u CI SDŽ provodi, prvi korak za izradu akcijskog plana je utvrđivanje potreba ciljane populacije (u ovom slučaju roditelja naših polaznika). Temeljem lanjskih procjena izrađen je ovogodišnji program „Male mudrosti za velika postignuća“, namijenjen roditeljima naših polaznika u kojem je u ovoj godini sudjelovalo oko 10% roditelja i izrazito su zadovoljni s njim.

Općenito se iz prikupljenih podataka može zaključiti da su roditelji polaznika zadovoljni aktivnostima, organizacijom i radom CI SDŽ, ali prostora za unaprjeđenje naravno uvijek ima. Što se tiče potreba roditelja, može se zaključiti da postoje roditelji polaznika koji bi bili zainteresirani za aktivnosti u CI SDŽ usmjerene roditeljima, a moguće je i da bi im se pridružili i ostali roditelji koji trenutno procjenjuju da nemaju vremena. U svakom slučaju, 50% uzorka nije mala brojka, te nas podatak da dio roditelja nije zainteresiran ne bi trebao ograničavati u budućim planovima.

Aktivnosti usmjerene roditeljima polaznika CI SDŽ trebale bi ići u nekoliko smjerova:

- edukacije za roditelje - radionice i predavanja na teme vezane uz razvoj djece i mladih, motivaciju i poticanje darovitih te specifičnosti razvoja darovitih
- profesionalna orijentacija (za polaznike u 8. razredu OŠ i 4. razredu SŠ te njihove roditelje)
- informiranje roditelja (e-Dnevnik ili nekakav uvodni sastanak na početku programa)
- druženje roditelja i polaznika (izlet, radionice za polaznike i roditelje)

Zaključno, u planu je i dalje kontinuirano prikupljati podatke od strane roditelja polaznika te uvažavati njihove prijedloge. Pri idućoj evaluaciji potrebno je pronaći način da se aktivira više roditelja, kako bi uzorak bio što potpuniji, a time i zaključci valjaniji.